

การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

The Development of Program for Developing Early Childhood Teacher on Whole Language Approach for Schools under Kalasin Primary Educational Service Area Office 2

กุลจิราภรณ์ ศิวะกรภูริหิรัญ¹ และ ธัชชัย จิตรนันท์²

Kunchiraphon Shivakonphurahiran¹ and Thatchai Chiranun²

Received : 8 ก.ย. 2561

Revised : 10 ต.ค. 2561

Accepted : 11 ต.ค. 2561

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัด การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา 3) เสนอโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา การดำเนินการวิจัยใช้กระบวนการวิจัยและพัฒนาแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ประกอบด้วย ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดสำหรับสถานศึกษา ยืนยันโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 7 คน ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์สำหรับสถานศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การศึกษาปฐมวัย จำนวน 152 คน และระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน โดยแบบสอบถามมีค่าสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม ค่า IOC มีค่าตั้งแต่ 0.80-1.00 ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันเท่ากับ .87 และแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ .89 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเทคนิค Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) ผลการวิจัยพบว่า

1) องค์ประกอบการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 24 ตัวชี้วัด ยืนยันโดยผู้ทรงคุณวุฒิ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดมีค่าเท่ากับ 4.76 2) สภาพปัจจุบันการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก คือ 4.74 องค์ประกอบที่ 1 มีค่ามากที่สุด คือ 3.83 และองค์ประกอบที่ 3 มีค่าน้อยที่สุดคือ 3.33 และสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 3) โปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ที่พัฒนาขึ้นมีองค์ประกอบ ดังนี้ (1) หลักการของโปรแกรม (2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม (3) เป้าหมายของโปรแกรม (4) รูปแบบและวิธีการพัฒนา (5) โครงสร้างของโปรแกรม (6) เนื้อหาและสาระสำคัญของโปรแกรม ซึ่งประกอบด้วย 6 Module

คำสำคัญ : การจัดประสบการณ์, ภาษาแบบองค์รวม, โปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัย

¹ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อีเมล: teeranee1991@gmail.com

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม อีเมล: thatchai.c@msu.ac.th

¹ Graduate Student, Educational Administration and Development, Mahasarakham University, Email: teeranee1991@gmail.com

² Assistant Professor Faculty of Education, Mahasarakham University, Email: thatchai.c@msu.ac.th

Abstract

The objectives of this research were : 1) to study the elements and indicators of Early Childhood Teacher Development on Whole Language Approach for Schools 2) to study current state and desirable state of Early Childhood Teacher Development on Whole Language Approach for Schools and 3) to offer the program for developing Early Childhood Teacher on Whole Language Approach for Schools under Kalasin Primary Educational Service Area Office 2. Research and Development used 3-phase process; phase 1: studying of elements and indicators of Early Childhood for Schools validated by 7 experts, phase 2: studying of current state and desirable state of Early Childhood for Schools, the sampling were 152 early childhood teachers, and phase 3: the development of early childhood for Schools confirmed by 7 experts. The research instruments were the questionnaire, interview form and evaluation form. The questionnaire, correspondence-index between the question IOC value from 0.80-1.00, the reliability value of current questionnaire was .87 and desirable questionnaire was .89. The statistics used for data analysis consisted of the Percentage, Mean, Standard Deviation and Modified Priority Needs Index (PNI_{Modified}) The research findings were as follows :

- 1) The elements of early childhood teacher development on Whole Language Approach for Schools consisted of 6 elements and 24 indicators, confirmed by experts, were at the highest level of 4.76
- 2) The current state of early childhood teacher development on Whole Language Approach for Schools was at high level of 4.74, the first element was at highest of 3.83 and the third was at least of 3.33. And the desired state, in overall, was at the highest level. 3) The developed program for developing, Early Childhood Teachers on Whole Language Approach for Schools consisted of elements including: (1) the principle of program, (2) the objectives of program, (3) the goal of program, (4) the model and approach of program development, (5) the structure of program. (6) The content and essence of the program, consisted of 6 Modules

Keywords : Experience Management, Whole Language, Program for Early Childhood Teacher Development

บทนำ

พัฒนาการทางภาษาของเด็กกำลังเป็นประเด็นที่กล่าวถึงกันมากท่ามกลางความเจริญก้าวหน้า การพัฒนาภาษาโดยรวมของเด็กไทยกำลังถดถอยลงไป ปัญหาเด็กไม่ชอบอ่านหนังสือ อ่านไม่คล่อง เขียนไม่คล่องกลายเป็นปัญหาที่ต้องแก้ไขเร่งด่วน พรพิไล เลิศวิชา (2553 : 1) ปัญหาการเรียนรู้ภาษาของเด็กปฐมวัย ซึ่งเกิดจากการสอนที่คร่ำม่งเน้นสาระทางภาษาเป็นหลัก ทำให้การเรียนการสอนไม่น่าสนใจ ไม่เป็นไปตามธรรมชาติคือไม่เหมาะกับวัย ความสนใจและความสามารถของเด็ก เมื่อคำนึงถึงประโยชน์ที่เด็กจำเป็นต้องใช้ภาษาในการเรียนรู้กับการสื่อสารในชีวิตจริง การสอนภาษาแบบเดิมซึ่งเป็นความเข้าใจทักษะทางภาษาเป็นหลักนั้น ไม่เน้นความสำคัญของผู้เรียน ไม่นำทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีทางภาษามาใช้ร่วมกัน ไม่เน้นความสำคัญของการประสบการณ์ทางภาษาที่เด็กใช้ในชีวิตจริง จึงไม่ได้ให้โอกาสเด็กเรียนรู้ภาษาและใช้ภาษาเพื่อสื่อสารอย่างมีความหมายเท่าที่ควร สอดคล้องกับรายงานพัฒนาการเด็กปฐมวัย สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2554 : 9) จากผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 2 ยังพบว่าการใช้ภาษาสื่อสาร และความเชื่อมั่นในตนเองมีพัฒนาการตามระดับคุณภาพอยู่ในระดับพอใช้ นักเรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะ

ด้านการใช้ภาษา จึงทำให้เกิดปัญหาด้านการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน โดยเด็กฟังแล้วไม่สามารถนำไปพูดถ่ายทอดให้ผู้อื่นฟังได้และยังไม่กล้าแสดงออก ส่งผลกระทบให้การทำกิจกรรมและผลการพัฒนาการด้านต่าง ๆ ไม่มีประสิทธิภาพซึ่งเป็นปัญหาต้องรีบแก้ไขโดยเร่งด่วน ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาปฐมวัยและคุณภาพเด็กไทยในอนาคต สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 (2560 : 35) ปัญหาดังกล่าวอาจเกิดจากครูผู้สอนในระดับปฐมวัย บางส่วนที่ไม่ได้จบการศึกษาตรงสาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย และอาจเป็นเพราะขาดแคลนโปรแกรมในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทักษะทางภาษาของเด็กปฐมวัยที่มีความหลากหลาย เพื่อให้ครูได้เลือกใช้ได้ตามความสนใจ

แนวทางแก้ไขและการที่จะพัฒนาเด็กปฐมวัยให้เกิดการเรียนรู้ภาษาอย่างต่อเนื่องนั้น จำเป็นต้องอาศัยการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการ โดยเริ่มตั้งแต่การกำหนดนโยบาย การสร้างหลักสูตร การจัดสภาพแวดล้อม และการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับพัฒนาการทางภาษาแรกเริ่มให้สอดคล้องกับความสนใจ และความแตกต่างของเด็กเป็นรายบุคคล การปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการทางภาษาจึงเป็นสิ่งที่ครูปฐมวัย และผู้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยควรคำนึงถึง และศึกษาให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ เพื่อที่จะได้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาให้เหมาะสมกับพัฒนาการ และมีความหมายต่อตัวเด็ก เพื่อให้เด็กได้เชื่อมโยงความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ในสถานการณ์ที่สอดคล้องกับชีวิตประจำวันของเด็ก อีกทั้งนำบริบททางวัฒนธรรม ศาสนา ขนบธรรมเนียม ประเพณี และภาษาที่ติดตัวเด็กก่อนเข้าเรียน มาใช้ในการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ภิญญาตาพัชญ์ เพ็ชรรัตน์ (2551 : 37-52) ดังนั้นครูปฐมวัยควรบูรณาการการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารของเด็กให้กลมกลืน กับกิจกรรมการเรียนรู้ทุกครั้ง ครูจึงควรทำความเข้าใจความหมายของภาษาให้ชัดเจน เพื่อปรับมุมมองของคนที่ต่อภาษาให้ถูกต้อง ซึ่งจะนำไปสู่การออกแบบการจัดประสบการณ์ทักษะทางภาษาให้เด็กปฐมวัยต่อไป

แนวการสอนภาษาแบบองค์รวม (Whole Language Approach) เป็นแนวการสอนที่ไม่ใช้วิธีการ ไม่ใช่ข้อกำหนดใด ๆ ที่จะชี้ความสำเร็จที่มีรูปแบบตายตัว แต่เป็นเรื่องของปรัชญาแนวคิดที่จะให้เด็กเรียนรู้ ให้อ่านออกเขียนได้ ธารณี คุรุรัตน์ (2540 : 1-49) กล่าวว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบองค์รวม ทั้งการฟัง การพูด การอ่าน การเขียน โดยไม่แยกออกจากกัน การฟัง ฟังออกเสียงและฝึกใช้ภาษาที่ถูกต้อง การอ่านให้เด็กเล่าเนื้อหาเรื่องราวจากภาพเล่าเรื่อง จากธรรมชาติจริง หรืออ่านในมุมหนังสือ รวมทั้งอ่านคำตามครู การเขียน การวาดภาพ การเขียนสัญลักษณ์ สอดคล้องกับแนวคิดการจัดประสบการณ์ตามแนวทางของเรกจิโอ เอมิเลีย (Reggio Emilia Approach) ที่กล่าวว่า เด็กบอกความรู้สึก ความต้องการผ่านการใช้สัญลักษณ์ ซึ่งก็คือภาษาศิลปะ เด็กมีการแสดงตัวตนและการแปลความหมายที่ได้จากการเรียนรู้ที่ได้ด้วยการสื่อภาษา และสอดคล้องกับแนวคิดการจัดประสบการณ์แบบไฮสโคป (High Scope) ที่สนับสนุนให้เด็กได้วางแผน ลงมือปฏิบัติ ทบทวนผลการปฏิบัติผ่านสื่อวัสดุอุปกรณ์ประกอบบทเรียนที่หลากหลายท่ามกลางบรรยากาศที่อบอุ่น ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ให้เด็กปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างเป็นระบบ หลังจากเด็กทำกิจกรรมเสร็จแล้วก็จะสรุปทบทวนงานที่ตนปฏิบัติตามแผนที่วางไว้ ฝึกการแก้ปัญหา โดยครูผู้สอนเป็นผู้ให้การสนับสนุนความคิดของเด็ก และกระตุ้นในการใช้เหตุผลสำหรับการแก้ปัญหาต่อไป วรรณาท รักสกุลไทย (2551 : 73)

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม เห็นด้วยกับพัฒนาการทางปัญญาของเพียเจท์ ที่กล่าวถึงพัฒนาการทางภาษาและทางความคิดของเด็ก เริ่มด้วยการพัฒนาที่แยกจากกัน แต่เมื่ออายุมากขึ้นพัฒนาการทั้ง 2 ด้านจะเป็นไปร่วมกัน ทิศนา ขัมมณี (2550 : 133-137) กล่าวว่าเด็กจะเริ่มเรียนรู้อ่านเขียนได้ด้วยตนเอง โดยการสร้างองค์ความรู้ผ่านประสบการณ์ทางภาษา และเข้าใจภาษาได้ดี หากสิ่งที่เรียนรู้เป็นเรื่องใกล้ตัวมีความหมายกับตัวเด็ก ภิญญาตาพัชญ์ เพ็ชรรัตน์ (2551 : 37-52) เมื่อเด็กมีปฏิสัมพันธ์ทางสังคม โดยการสนทนาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ระหว่างกัน จนทำให้เด็กเกิดความคิดรวบยอด มีความเข้าใจสัญลักษณ์เมื่อสามารถเข้าใจสื่อสารความคิดของตนเองจะส่งผลให้เด็กพัฒนาความคิดที่ซับซ้อน ได้รับประสบการณ์ วุฒิกภาวะเพิ่มขึ้นจนทำให้เด็กสามารถสร้างความรู้ด้วยตนเองได้ ผู้วิจัยในฐานะที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัยโดยตรง ได้มองเห็นความสำคัญของปัญหาและแนวทางการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาภาษาแบบองค์รวมในระดับชั้นปฐมวัยดังกล่าว ผ่านการประยุกต์ใช้แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

เพื่อให้ได้โปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ในการจัดประสบการณ์ด้านภาษาของเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปปรับใช้ในบริบทและสถานการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องและสนองตอบพัฒนาการและธรรมชาติของเด็กปฐมวัย จึงได้ออกแบบคู่มือเพื่อพัฒนาครูปฐมวัย ด้วยระบบการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษาระดับปฐมวัยให้มีความรู้ความเข้าใจ สามารถออกแบบการจัดประสบการณ์เพื่อพัฒนาภาษาแบบองค์รวมของเด็กปฐมวัย ในการฟัง พูด อ่าน เขียน โดยยึดเด็กเป็นศูนย์กลางในบริบทชั้นเรียน ในเหตุการณ์จริงให้ประสบผลสำเร็จ และมีคุณภาพของสถานศึกษา ที่จัดกิจกรรมการเรียนการสอนระดับปฐมวัย ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาครู ได้นำไปใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุดสำหรับเด็กปฐมวัยต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
2. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์การพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2
3. เพื่อพัฒนาโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล 2 จำนวน 171 โรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 250 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอนปฐมวัย ระดับชั้นอนุบาล 2 จำนวน 152 คน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ปีการศึกษา 2560 โดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie & Morgan (อรนุช ศรีสะอาด, 2558 : 42) และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling technique) ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 แบบประเมินองค์ประกอบของการทำวิจัย เพื่อพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษาเป็นแบบประเมิน (Rating Scale) 5 ระดับ

2.2 แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษาโดยใช้เทคนิค IOC มีค่าตั้งแต่ 0.80-1.00 แล้วนำแบบสอบถามไปทดลอง (Try Out) ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน จากนั้นทำการหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach'Alpha Coefficient) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันเท่ากับ .87 และแบบสอบถามสภาพที่พึงประสงค์เท่ากับ .89

2.3 แบบสัมภาษณ์ครูผู้สอน เกี่ยวกับการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา ของโรงเรียนที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best practices)

2.4 แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โปรแกรมการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา โดยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต (Likert Type) 5 ระดับ โดยให้ผู้ตอบแบบประเมินพิจารณาความคิดเห็นต่อองค์ประกอบและตัวชี้วัดของการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับโรงเรียน การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แบ่งระยะการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 3 ระยะตามความมุ่งหมาย ดังนี้
ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัด ศึกษาเอกสาร ตำรา งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สังเคราะห์เพื่อให้องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา และประเมินความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัดโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน

ระยะที่ 2 การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา นำองค์ประกอบและตัวชี้วัดที่ได้จากระยะที่ 1 มาสร้างแบบสอบถามเพื่อถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 จำนวน 152 คน วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

ระยะที่ 3 การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับ สถานศึกษา การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Needs Assessment) โดยนำข้อมูลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ในระยะที่ 2 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น โดยการคำนวณ $PNI_{Modified}$ และศึกษาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา จำนวน 3 แห่ง แล้วร่างโปรแกรมการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เพื่อเสริมสร้างการคิดอย่างมีวิจารณญาณของนักเรียน แล้วประเมินโปรแกรมโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 7 คน ซึ่งเป็นผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการบริหารและพัฒนาการศึกษา ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย และด้านการพัฒนาโปรแกรม โดยมีเกณฑ์คุณสมบัติ คือ เป็นผู้สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาเอก สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา สาขาวิชาหลักสูตรและการสอน

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ค่าระดับความเหมาะสมขององค์ประกอบและตัวชี้วัด ของการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ของการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็น (Need Assessment) โดยนำข้อมูลผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ในระยะที่ 2 มาหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น (Priority Needs Index : $PNI_{Modified}$) เพื่อจัดลำดับความต้องการจำเป็น

4.4 การวิเคราะห์ผลการศึกษานวปฏิบัติในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษาจากสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในสถานศึกษาต้นแบบพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา จำนวน 3 แห่ง โดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา

4.5 การวิเคราะห์ความคิดเห็นต่อโปรแกรมการพัฒนาครู ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

สรุปผล

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 24 ตัวชี้วัด คือ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ มี 4 ตัวบ่งชี้ 2) การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย มี 4 ตัวบ่งชี้ 3) การกำหนดเนื้อหา มี 4 ตัวบ่งชี้ 4) การจัดกิจกรรมประสบการณ์ มี 5 ตัวบ่งชี้ 5) การประเมินผล มี 4 ตัวบ่งชี้ 6) ข้อมูลป้อนกลับ มี 3 ตัวบ่งชี้ พบว่าองค์ประกอบและตัวชี้วัดโดยรวมและรายด้านมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด คือ 4.76 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 และองค์ประกอบที่ 5 มีค่ามากที่สุด คือ 4.75 องค์ประกอบที่ 2 และองค์ประกอบที่ 3 มีค่าน้อยที่สุดคือ 4.58

2. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ องค์ประกอบที่ 1 มีค่ามากที่สุด คือ 3.83 องค์ประกอบที่ 3 มีค่าน้อยที่สุด คือ 3.33 สภาพที่พึงประสงค์การจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมของครูปฐมวัยสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 4.74 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ องค์ประกอบที่ 5 มีค่ามากที่สุด คือ 4.83 และองค์ประกอบที่ 2 มีค่าน้อยที่สุด คือ 4.50 ลำดับความต้องการจำเป็น (PNI) ในการพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยเรียงลำดับความจำเป็นจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ 2) ข้อมูลป้อนกลับ 3) การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย 4) การประเมินผล 5) การจัดกิจกรรมประสบการณ์ และ 6) การกำหนดเนื้อหาตามลำดับ

3. การสร้างโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีองค์ประกอบของโปรแกรม ได้แก่ 1) หลักการของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) เป้าหมายของโปรแกรม 4) เนื้อหาและกิจกรรมพัฒนาของโปรแกรม และ 5) การประเมินผลโปรแกรม สำหรับโครงสร้างเนื้อหาและกิจกรรมการพัฒนาของโปรแกรมแบ่งออกเป็น 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การประเมินก่อนการพัฒนา ระยะที่ 2 การพัฒนา ประกอบด้วย 6 Module ได้แก่ Module 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ Module 2 การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย Module 3 การกำหนดเนื้อหา Module 4 การจัดกิจกรรมประสบการณ์ Module 5 การประเมินผล และ Module 6 ข้อมูลป้อนกลับ โดยใช้ระยะเวลาการพัฒนา 118 ชั่วโมง ซึ่งวิธีการพัฒนา ได้แก่ การฝึกอบรม และการพัฒนาตนเอง ระยะที่ 3 การบูรณาการระหว่างปฏิบัติงาน และการประเมินหลังการพัฒนา และผลการจัดทำคู่มือโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 บทนำ ส่วนที่ 2 โปรแกรมการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์ ส่วนที่ 3 การนำโปรแกรมการพัฒนาครูไปใช้ และส่วนที่ 4 การประเมินผล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของยอดอนงค์ จอมหงส์พิพัฒน์ (2553 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครู ผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้สร้างและพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ ตามแนวปฏิรูปการศึกษา

ขั้นพื้นฐาน มีองค์ประกอบที่สำคัญ 7 ประการ คือ (1) วิสัยทัศน์ (2) หลักการ (3) วัตถุประสงค์ (4) เนื้อหา (5) กระบวนการ (6) โครงสร้าง และ (7) การวัดและประเมินผลกระบวนการของโปรแกรมทั้งนี้ยังสอดคล้องกับปรัชญา กาลพัฒน์ (2558 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง เรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับเด็กปฐมวัย มีองค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ขั้นตอนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ 4) การวัดและการประเมินผล และสอดคล้องกับชนกพร จุฑาสงษ์ (2559 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โปรแกรมเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีองค์ประกอบของโปรแกรม ได้แก่ 1) หลักการและแนวคิดของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม 3) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 4) โครงสร้าง ของโปรแกรม 5) เนื้อหาและสาระสำคัญของโปรแกรม ติดตามผลและประเมินผลร่วมกัน

อภิปรายผล

1. องค์ประกอบและตัวชี้วัดของการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2 มีองค์ประกอบ 6 องค์ประกอบ และมีตัวชี้วัด 24 ข้อ องค์ประกอบของการพัฒนาครูในการจัดประสบการณ์ ประกอบด้วย 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ 2) การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย 3) การกำหนดเนื้อหา 4) การจัดกิจกรรมประสบการณ์ 5) การประเมินผล และ 6) ข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งทุกองค์ประกอบและตัวชี้วัดมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด การที่ผลปรากฏเช่นนี้เพราะผู้วิจัยได้ศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบและตัวชี้วัด การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษาจากแหล่งความรู้ต่าง ๆ ทั้งในลักษณะเอกสาร วารสารทางวิชาการ ข้อมูลในองค์รวมทั้งบทความวิจัย และยังได้รวบรวมข้อมูลดังกล่าวจากผู้เชี่ยวชาญทั้งนักวิชาการและนักการศึกษา จนสามารถรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับองค์ประกอบ และตัวชี้วัด การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับ ทิฆัมพร บุญมาก (2558 : 294) ได้วิจัยพัฒนาระบบพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาส ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น ประกอบด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ 7 ขั้นตอน ดังนี้ 1) การกำหนดวัตถุประสงค์ 2) การศึกษาคุณลักษณะผู้เรียน 3) การกำหนดจุดมุ่งหมายของการเรียนรู้ 4) การกำหนดเนื้อหา 5) จัดกิจกรรมการเรียนรู้ 6) การประเมินผล 7) การให้ข้อมูลป้อนกลับ ซึ่งเป็นรูปแบบที่มีความเหมาะสมสำหรับการพัฒนาครู ในด้านการจัดการเรียนรู้ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาจากการนำระบบไปทดลองใช้ในโรงเรียนที่เป็นหน่วยศึกษา พบว่ารูปแบบดังกล่าวส่งผลให้เกิดการพัฒนาทั้งในด้านครูและนักเรียน ดังนี้คือ 1) ครูมีความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สูงขึ้น จะเห็นได้จากผลการทดสอบความรู้ความเข้าใจในด้านการจัดการเรียนรู้ของครูก่อนการอบรมมีความรู้อยู่ในระดับน้อย และหลังการอบรมมีความรู้อยู่ในระดับมาก 2) ครูสามารถจัดการเรียนรู้ได้ ครูมีความตระหนักและความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินการพัฒนาครู ในด้านการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาส ทางการศึกษา ส่วนองค์ประกอบด้านการจัดกิจกรรมประสบการณ์ประกอบด้วย 1) การสร้างความสนใจ 2) การฝึกเผชิญสถานการณ์ 3) การฝึกการลงปฏิบัติ 4) ขึ้นแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและสรุปและ 5) ขึ้นประยุกต์ใช้และประเมินผลและสอดคล้องกับปรัชญา กาลพัฒน์ (2558 : 201-202) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับเด็กปฐมวัยมีองค์ประกอบ ได้แก่ 1) หลักการของรูปแบบ 2) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 3) ขั้นตอนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้ 4) การวัดและการประเมินผล

2. การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาภาคพื้นดิน เขต 2 พบว่าสภาพปัจจุบันของการจัดการเรียนรู้ มีระดับปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับมาก ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มีระดับปฏิบัติโดยรวมอยู่ใน

ระดับมากที่สุด และการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษาโดยการวิเคราะห์ เนื้อหาและจัดเรียงลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ 2) ข้อมูลป้อนกลับ 3) การพิจารณาความพร้อมของเด็กปฐมวัย 4) การประเมินผล 5) การจัดกิจกรรมประสบการณ์ และ 6) การกำหนดเนื้อหา ตามลำดับ ที่ผลปรากฏเช่นนี้เพราะการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ มุ่งเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญบนพื้นฐานความเชื่อว่าทุกคนสามารถ เรียนรู้และพัฒนาตนเองได้เต็มตามศักยภาพ ภาษาเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพและเพื่อนำไปใช้ในชีวิตรจริง และสอดคล้องกับสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาไทย (2553 : 55) ได้วิจัย เพื่อพัฒนานโยบายการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลจากการศึกษาวิจัยและพัฒนาสภาพปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหา การจัดการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานครูผู้สอนส่วนใหญ่ ไม่ได้จบการศึกษาวิชาเอกในกลุ่มสาระที่สอน มีภาระงานมาก ขาดความรู้ความเข้าใจในหลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ มีการ วัตถุประสงค์ไม่เหมาะสม ขาดการนิเทศติดตาม การพัฒนาครูขาดขวัญกำลังใจในการทำงาน ผู้เรียนขาดทักษะพื้นฐาน ที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ ขาดอัตรากำลังของศึกษานิเทศก์ที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะกลุ่ม 2) ด้านผู้เรียน พบว่าผู้เรียนได้รับการพัฒนา ทางวิชาการมากขึ้นแต่มีปัญหาอันเนื่องมาจากสภาพสังคมและสิ่งแวดล้อม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ขาดคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ ขาดความสามารถในการคิดวิเคราะห์การแก้ปัญหา และขาดความคิดสร้างสรรค์ ด้านครูและบุคลากรทางการศึกษา พบว่าได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงด้านโครงสร้างและระบบบริหาร ทำให้มีการกึ่งเพิ่มขึ้น เกิดวิกฤตการณ์ขาดแคลน ครูผู้สอนในทุกช่วงชั้นและทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ การไม่สามารถจูงใจคนที่มีความรู้ความสามารถมาเป็นครู ด้านการจัดการ เรียนรู้ ปัญหาอุปสรรคของการจัดการเรียนรู้ พบว่าครูผู้สอนบางส่วนยังไม่สามารถปรับและพัฒนาตนเองในการจัดการเรียนรู้ ในเนื้อหาสาระที่ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคม ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนของผู้เกี่ยวข้อง พบว่ามีปัญหาการดำเนินงาน การกระจายอำนาจการบริหาร ขาดการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ขาดกลไกที่จะจูงใจให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วม เป็นเครือข่ายในการจัดการศึกษา และ 3) ผลการศึกษาสภาพปัญหาการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา และสอดคล้องกับ งานวิจัยของชัชมิตร บุญมาก (2558 : 294) ได้วิจัยพัฒนาระบบพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาส พบว่าสภาพการพัฒนาครูในด้านการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา โดยรวมมีการดำเนินงานอยู่ในระดับมาก ปัญหาการพัฒนาครูโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ความต้องการพัฒนาครูโดยรวมมีความต้องการอยู่ในระดับมาก และ ความต้องการวิธีการพัฒนาครูจากความต้องการมากที่สุดไปหาน้อยตามลำดับดังนี้ การฝึกอบรม การศึกษาดูงานการนิเทศภายใน การพัฒนาทีมงานครู การอบรมเชิงปฏิบัติการ การให้คำปรึกษา การวิจัย การพัฒนาตนเอง การสัมมนา การช่วยเหลือครูโดยตรง และการศึกษาต่อ

3. การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวมสำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2

3.1 โปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีองค์ประกอบดังนี้ 1) หลักการของโปรแกรม 2) วัตถุประสงค์ของโปรแกรม
3) เป้าหมายของโปรแกรม 4) รูปแบบและวิธีการพัฒนา 5) โครงสร้างของโปรแกรม 6) เนื้อหาและสาระสำคัญของโปรแกรม
ซึ่งประกอบด้วย 6 Module คือ Module 1 การกำหนดจุดมุ่งหมายการจัดประสบการณ์ Module 2 การพิจารณาความพร้อม
ของเด็กปฐมวัย Module 3 การกำหนดเนื้อหา Module 4 การจัดกิจกรรมประสบการณ์ Module 5 การประเมินผล
Module 6 ข้อมูลป้อนกลับ

3.2 การประเมินโปรแกรมพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ผลการประเมินโดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด
เท่ากับ 4.60 และความเป็นไปได้ของโปรแกรมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นเดียวกัน เท่ากับ 4.87

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 จากผลการวิจัย ที่พบว่าโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 มีความเหมาะสมสำหรับการพัฒนาครูปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ฉะนั้นผู้บริหารและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการศึกษา และการพัฒนาครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการนำโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษาที่พัฒนาขึ้น ซึ่งได้ผ่านขั้นตอนการพัฒนาอย่างเป็นระบบระเบียบ มีการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ จนเป็นโปรแกรมที่สามารถนำไปใช้ในการพัฒนาครูปฐมวัยให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.2 กระบวนการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม ในการจัดประสบการณ์ให้กับ เด็กปฐมวัย พบว่าควรมุ่งเน้นด้านการจัดกิจกรรมประสบการณ์การเรียนรู้ ให้ครูปฐมวัยได้มีการจัดกิจกรรมประสบการณ์ให้เด็ก ได้เผชิญสถานการณ์ การฝึกให้เด็กลงมือปฏิบัติ ให้เด็กแลกเปลี่ยนความคิดและสรุป ฝึกให้เด็กมีการประยุกต์ใช้และประเมินผล เพื่อให้ครูปฐมวัยได้ตระหนักถึงการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม ในการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนให้มี ประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 การวิจัยในครั้ง นี้ ได้ศึกษาโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 โดยคู่มือโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัย ในการวิจัยครั้ง ต่อไปควรมีการศึกษากการพัฒนาครูปฐมวัย ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เพื่อจะได้พัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้อื่น ให้ได้องค์ความรู้ในการพัฒนาตนเอง และเป็นประโยชน์ต่อผู้เรียนสูงสุด

2.2 ควรนำโปรแกรมการพัฒนาครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์ทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2 ไปใช้ในการพัฒนาครูปฐมวัยกับสถานศึกษาจริง

เอกสารอ้างอิง

- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2545) *รูปแบบการเรียนการสอนปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ: เอดิสัน เพรสโปรดักส์.
- ชนกพร จุฑาสงษ์. (2559). *การพัฒนาโปรแกรมการเสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู สังกัดสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย*. ดุษฎีนิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร และพัฒนาการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พิมพ์พร บุญมาก. (2558). *การพัฒนาระบบการพัฒนาครูในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา*. ดุษฎีนิพนธ์ การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.
- ทิตนา แซมมณี. (2550). *รูปแบบพัฒนาครูการเรียนการสอน: ทางเลือกที่หลากหลาย*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชมน กาลพัฒน์. (2558). *การพัฒนาแบบการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะทางภาษาแบบองค์รวม สำหรับเด็กปฐมวัย*. ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานวัตกรรมหลักสูตรและการเรียนรู้. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พรพิไล เลิศวิชา. (2553). *ออกแบบกระบวนการเรียนรู้โดยเข้าใจสมอง*. กรุงเทพฯ: สถาบันวิทยาการการเรียนรู้.

- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2540). เด็กปฐมวัยทามกลางกระแสความเปลี่ยนแปลง. *วารสารการศึกษาปฐมวัย*, 1(1), 49.
- ภิญญาพัชญ์ เพ็ชรรัตน์. (2551). การศึกษาความเข้าใจของผู้บริหารและครูปฐมวัยเกี่ยวกับการปฏิบัติที่เหมาะสมกับพัฒนาการทางภาษาแรกเริ่มของเด็กปฐมวัยในจังหวัดชลบุรี. *วารสารศึกษาศาสตร์*, 19(3), 174-176.
- ยอดอนงค์ จอมหงส์พิพัฒน์. (2553). *การพัฒนาโปรแกรมพัฒนาครูผู้นำการจัดการเรียนรู้ตามแนวทางปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. ดุษฎีนิพนธ์ คุรุศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาอุดมศึกษา. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วนาท์ รักสกุลไทย. (2551). *รวมนวัตกรรมทฤษฎีการศึกษาปฐมวัยสู่การประยุกต์ใช้ในห้องเรียน*. กรุงเทพฯ: สาราเด็ก
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2. (2560). *รายงานผลการประเมินพัฒนาการของนักเรียนที่จบหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยปีงบประมาณ 2560*. กาฬสินธุ์: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 2.
- สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาไทย. (2553). *การบรรยายทางวิชาการเพื่อสร้างความตระหนัก เรื่อง การก้าวสู่ประชาคมอาเซียน*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2554). *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษา ในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)*. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์. (2551). *รวมนวัตกรรมทฤษฎีการศึกษาปฐมวัยสู่การประยุกต์ใช้ในห้องเรียน*. กรุงเทพฯ: สาราเด็ก.
- อรนุช ศรีสะอาด. (2558). *เอกสารประกอบการสอนวิชาการวัดผลการศึกษา*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.